

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

2. LOKALNI PROGRAM MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR ZA OBDOBJE 2016–2021

Iskreno se zahvaljujemo vsem sodelujočim pri pripravi programa!

Maribor, 2015

KAZALO

0 UVOD IN METODOLOGIJA PRIPRAVE 2. LOKALNEGA PROGRAMA MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR ZA OBDOBJE 2016–2021.....	6
0.1 UVOD.....	6
0.2 METODOLOGIJA PRIPRAVE 2. LOKALNEGA PROGRAMA MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR ZA OBDOBJE 2016–2021	7
1.1 UVOD.....	9
1.2 KAJ SO MLADINSKI CENTRI?	9
1.3 ANALIZA MNENJ MLADINSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ ZA MLADE IN MLADINSKEGA SVETA LOKALNE SKUPNOSTI TER MLADIH PREBIVALCEV MESTNE OBČINE MARIBOR V POVEZAVI Z MLADINSKIMI CENTRI.....	10
1.4 ZAGOTOVITEV STABILNEJŠEGA DELOVANJA NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV V MESTNI OBČINI MARIBOR TER VZPOSTAVITEV NOVEGA MLADINSKEGA CENTRA V OKVIRU JAVNEGA ZAVODA MLADINSKI KULTURNI CENTER MARIBOR	11
1.5 DELOVANJE JAVNEGA ZAVODA MLADINSKI KULTURNI CENTER MARIBOR NA PODROČJU MLADINSKEGA SEKTORJA, KULTURE IN REZIDENČNO-NASTANITVENIH AKTIVNOSTI	12
1.6 DELOVANJE MESTNEGA MLADINSKEGA SVETA MARIBOR.....	13
1.7 MLADINSKE ORGANIZACIJE, ORGANIZACIJE ZA MLADE IN DRUGE ORGANIZACIJE, KI DELUJEJO NA PODROČJU MLADINSKEGA SEKTORJA V MESTNI OBČINI MARIBOR	14
1.8 DOSEGANJE CILJEV PRVEGA KLJUČNEGA PODROČJA IN TABELA UKREPOV	14
2.1 UVOD.....	16
2.2 JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MESTNI OBČINI MARIBOR – PROGRAMI NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV.....	17
2.3 JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MESTNI OBČINI MARIBOR – MANJŠI IN VEČJI PROJEKTI	17
2.4 JAVNI POZIV ZA ZBIRANJE PREDLOGOV MEDNARODNIH MLADINSKIH PROJEKTOV, KI JIH BO V LETIH OD 2016 DO 2021 SOFINANCIRALA MESTNA OBČINA MARIBOR.....	18

3. TRETJE KLJUČNO PODROČJE: CILJNA OBRAVNAVA PREDNOSTNIH PODROČIJ MLADIH – ZAPOSLOVANJE, STANOVANJSKA PROBLEMATIKA, IZOBRAŽEVANJE, MOBILNOST, POLITIČNA PARTICIPACIJA, SOCIALNA VKLJUČENOST MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI IN OSTALA PODROČJA V SKLADU Z RESOLUCIJO.....	20
3.1 UVOD.....	20
3.2 ZAPOSLOVANJE MLADIH	20
3.2.1 STANJE V MOM JE KRITIČNO, TUDI ZARADI NESKLADIJ MED NAD- IZOBRAŽENOSTJO MLADIH IN POTREBAMI DELODAJALCEV	20
3.2.2 UKREPI.....	21
3.3 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA MLADIH	25
3.3.1 Ukrepi.....	25
3.4 IZOBRAŽEVANJE MLADIH	27
3.4.1 MLADI IMAJO DOBRE PODLAGE ZA VKLJUČEVANJE V NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE	28
3.4.2 MLADINSKI SEKTOR VIDI POMEMBNO PRILOŽNOST V VIŠJI POVEZANOSTI NEFORMALNEGA IN FORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA	28
3.4.3 MLADI NADPOVPREČNO OBVLADAJO TUJE JEZIKE, A SO ŠE VEDNO SORAZMERNO NIZKO MOBILNI.....	28
3.4.4 UKREPI.....	29
3.5 MOBILNOST MLADIH.....	30
3.5.1 UKREPI.....	31
3.6 PARTICIPACIJA MLADIH	32
3.6.1 STANJE KONVENCIONALNE POLITIČNE PARTICIPACIJE MLADIH JE KRITIČNO.....	33
3.6.2 NEKONVENCIONALNE OBLIKE POLITIČNE PARTICIPACIJE MED MLADIMI SO V PORASTU	33
3.6.3 GLAS MLADIH MARIBORA	33
3.7 SOCIALNA VKLJUČENOST MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI	35
3.7.1 UKREPI.....	37
SEZNAM ORGANIZACIJ, KI SO SODELOVALE PRI PRIPRAVI DOKUMENTA ..	38
SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE	39

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV:

EPM – Evropska prestolnica mladih

EU – Evropska unija

JMSSM – Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

LPM – lokalni program mladih

MKC Maribor – Mladinski kulturni center Maribor

MMSM – Mestni Mladinski svet Maribor

MOM – Mestna občina Maribor

MSS – Mladinski svet Slovenije

MUV – Medobčinski uradni vestnik

PPOIM – Posodobitev Programa za otroke in mladino 2006–2016 za obdobje 2013–2016

Resolucija – Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013–2022

RS – Republika Slovenija

SURS – Statistični urad Republike Slovenije

št. – številka

UKM MOM – Urad za kulturo in mladino Mestne občine Maribor

Ur. l. – Uradni list

URSM – Urad Republike Slovenije za mladino

ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

0 UVOD IN METODOLOGIJA PRIPRAVE 2. LOKALNEGA PROGRAMA MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR ZA OBDOBJE 2016–2021

0.1 UVOD

Mestna občina Maribor (v nadaljevanju: MOM) je na svoji 27. redni seji, dne 10. junija 2013 sprejela Odlok o javnem interesu v mladinskem sektorju v MOM (MUV, št. 13/13). Cilj novega odloka in hkrati ohranitve odloka na lokalni ravni je bil predvsem v podrobnejši opredelitvi sodelovanja nosilcev in subjektov mladinskih dejavnosti pri odločanju v MOM, načinu sprejemanja lokalnega programa mladih (v nadaljevanju: LPM) v MOM in načinu izvajanja mladinske politike na lokalni ravni, če ta vprašanja niso opredeljena v zakonu, ki ureja mladinski sektor.

V skladu z 8. členom Odloka o javnem interesu v mladinskem sektorju v MOM (MUV, št. 13/13) je LPM temeljni programski dokument, ki v skladu z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/10) in omenjenim odlokom opredeljuje prednostne naloge in ukrepe MOM za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju v MOM. Pripravo in izvajanje LPM vodi mestni upravni organ, pristojen za mladino, v sodelovanju s Komisijo za mladinska vprašanja MOM. LPM se sprejme za obdobje petih let. V pripravo se vključi zainteresirana javnost, ki deluje na področju mladinskega sektorja v MOM, predvsem mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade in neformalne skupine mladih.

S sprejetjem krovnih aktov na državni ravni, Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/10) in Pravilnika o izvajanju zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 47/11) ter Odloka o javnem interesu v mladinskem sektorju v MOM (MUV, št. 13/13) so prenehali veljati Odlok o mladini v MOM (MUV, št. 31/08), Pravilnik o sofinanciranju mladinskih organizacij (MUV, št. 16/09) in Pravilnik o podeljevanju statusa organizacije, ki izvaja dejavnost za mlade (MUV, št. 31/09).

V primerjavi z Odlokom o mladini v MOM (MUV, št. 31/08) sta v novo sprejetem Odloku o javnem interesu v mladinskem sektorju v MOM (MUV, št. 13/13) nastali dve bistveni spremembi, in sicer Komisija za mladinska vprašanja MOM je iz sedemčlanske prešla na petčlansko, trajanje LPM pa se je iz treh podaljšalo na pet let.

MOM je v obdobju 2012–2016 nosilka certifikata »Mladim prijazna občina«. Certifikat je priznanje občini za uspešno izvajanje ukrepov s področja lokalne mladinske politike in zagotavljanje prostora, v katerem lahko mladi razvijajo svoje potenciale, kompetence in veščine, se vključujejo v družbo in družbene procese ter dosegajo avtonomijo. S certifikatom se je občina obvezala, da bo področje mladinskega sektorja še naprej uspešno sistemsko urejala in razvijala.

LPM je temeljni programski dokument za obdobje 2016–2021, ki zagotavlja trajnostno naravnano lokalno politiko v mladinskem sektorju.

0.2 METODOLOGIJA PRIPRAVE 2. LOKALNEGA PROGRAMA MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR ZA OBDOBJE 2016–2021

V pripravo 1. LPM v MOM za obdobje 2010–2012 se je jeseni 2009 aktivno vključil Mladinski kulturni center Maribor (v nadaljevanju: MKC Maribor), ki je izvedel tri sklope delovnih srečanj: za organizacije s sedežem v MOM, sofinancirane s strani Urada RS za mladino, za organizacije s sedežem v MOM, ki niso sofinancirane s strani Urada RS za mladino, izvajajo pa aktivnosti v mladinskem sektorju in za aktivne mlade. Na delovnih srečanjih je bila narejena analiza stanja na področju vertikalne lokalne mladinske politike, na podlagi narejene analize stanja so udeleženci skozi različne aktivnosti izoblikovali cilje, ki bi morali biti zajeti v LPM. Oblikovane cilje so udeleženci časovno definirali, pri posameznem cilju pa so zapisali, ali bi želeli sodelovati tudi pri njegovi realizaciji. Povzetki delovnih srečanj so bili osnova pri pripravi 1. LPM v MOM za obdobje 2010–2012, ki je v celoti objavljen na spletnih straneh www.maribor.si.

V pripravo 2. LPM v MOM za obdobje 2016–2021 se je decembra 2012 vključil Mestni Mladinski svet Maribor (v nadaljevanju: MMSM). Pristopi k oblikovanju študije za 2. LPM so bili dogovorjeni s strani MMSM in Urada za kulturo in mladino MOM (v nadaljevanju: UKM MOM).

Takrat izbrana prednostna področja so bila:

- zaposlovanje,
- stanovanjska problematika,
- izobraževanje in
- mobilnost.

Za pripravo analiz in predlogov ukrepov so bila izvedena štiri posamezna delovna srečanja, ki jih je vodil trener bazena Mladinskega sveta Slovenije (v nadaljevanju: MSS). Na vsakem izmed srečanj je bila pripravljena analiza po metodi SWOT matrike (metodi iskanja prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti posameznega področja) s predlaganimi izzivi in predlogi za ukrepe. Na delovna srečanja so bili povabljeni različni akterji iz lokalnega okolja, predvsem mladi, mladinske organizacije in organizacije za mlade, lokalne institucije, povezane s prednostnimi področji, in druga zainteresirana javnost.

Študija (Priloga št. 1), ki je bila pripravljena po delovnih srečanjih, je predstavljala dobro osnovo za nadaljnje razvijanje prednostnih področij v naslednjem letu, v letu 2013, ko je bil Maribor nosilec naziva Evropska prestolnica mladih (v nadaljevanju: EPM). Vsa štiri prednostna področja so bila javnosti predstavljena jeseni 2013 v obliki različnih javnih posvetov in razprav v sklopu projekta EPM Maribor 2013. Na podlagi rezultatov javnih posvetov in razprav sta bili štirim prednostnim področjem dodani še dve, in sicer področje politične participacije mladih ter področje socialne vključenosti mladih z manj priložnostmi. Ugotovitve kažejo, da so ukrepi na obeh dodanih področjih enako nujni kot ukrepi na drugih prednostnih področjih.

24. oktobra 2013 je bila v Državnem zboru RS sprejeta Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (v nadaljevanju: Resolucija), ki določa usklajeno izvajanje enotnega in pregledno urejenega sistema medresorskih prioritet in ukrepov

na področju mladinskega sektorja. MOM se je s predlogi in pripombami aktivno vključevala v sprejetje Resolucije, s katero mora biti 2. LPM usklajen.

Po sprejetju Resolucije, zaključku projekta EPM Maribor 2013 in oddaji poročila o izvedbi EPM Maribor 2013 na Evropski mladinski forum 30. junija 2014 je UKM MOM pričel s finalizacijo 2. LPM. S tem namenom je pripravil pregled zakonodajne ureditve mladinskega sektorja v času priprave 2. LPM (Prilogi št. 2 in 3) in pomembnejše statistične podatke o mladih v MOM (Priloga št. 4). Podatki so bili pridobljeni s strani relevantnih institucij, Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) in Statističnega urada RS (v nadaljevanju: SURS).

UKM MOM je pregledal realizacijo ciljev v mladinskem sektorju v MOM od leta 2010 do leta 2014 (Priloga št. 5). S strani MKC Maribor in MMSM je pridobil vizijo njihovega aktivnega vključevanja v podporo razvoju mladinskega sektorja v MOM za obdobje 2016–2021 in ju smiselno vključil v 2. LPM. Na podlagi pripravljenih vprašalnikov, prvega za predstavnike mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti ter drugega za mlade prebivalce MOM, je želel pridobiti čim širše mnenje zainteresirane javnosti. Zaradi obsežnosti zbranega gradiva je gradivo umeščeno med priloge (Prilogi št. 6 in 7).

V 2. LPM so izpostavljena tri ključna področja delovanja mladinskega sektorja v MOM za obdobje 2016–2021, ki logično izhajajo iz poglobljene analize stanja na področju horizontalne in vertikalne mladinske politike v MOM. Ključna področja delovanja v mladinskem sektorju v MOM za obdobje 2016–2021 so bila izbrana tekom priprave 2. LPM in projekta EPM Maribor 2013 ter predlagana s strani mladih, mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti ter pristojnih institucij v lokalnem okolju.

Ključna področja delovanja v mladinskem sektorju so:

PRVO PODROČJE: Povezovanje ključnih akterjev mladinskega sektorja in izboljšanje dostopnosti ponudbe za mlade.

DRUGO PODROČJE: Razpisno sofinanciranje nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov, večjih in manjših projektov ter podpora EU razpisom.

TRETJE PODROČJE: Ciljna obravnava prednostnih področij mladih – zaposlovanje, stanovanjska problematika, izobraževanje, mobilnost, politična participacija, socialna vključenost mladih z manj priložnostmi in ostala področja v skladu z Resolucijo.

Uvajalno obdobje 2. LPM bo v letih 2016 in 2017, ko bo MOM, mestni upravni organ, pristojen za mladino, skupaj z zainteresirano javnostjo spremljal izvajanje predlaganih ukrepov, pripravil morebitne dopolnitve in izboljšave 2. LPM ter jih predložil v potrditev Mestnemu svetu MOM.

Pri oblikovanju 2. LPM je po naročilu MOM sodelovala Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, ki je pregledala prvi osnutek 2. LPM in predlagala končno strukturo dokumenta z vsebinskimi dopolnitvami predvsem tretjega ključnega področja, to je ciljna obravnava prednostnih področij mladih.

1. PRVO KLJUČNO PODROČJE: POVEZOVANJE KLJUČNIH AKTERJEV MLADINSKEGA SEKTORJA IN IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI PONUDBE ZA MLADE

1.1 UVOD

Kot pomembni strateški cilj 1. LPM je bila tudi priprava dolgoročne strategije razvoja mladinskih četrtnih centrov v MOM. V ta namen je bil pripravljen pregled sodobnih in inovativnih programov ter oblikovan izbor primerov dobrih praks.

Prihodnost mladinskih politik, še posebej v primerih, ko so te prevedene v mladinsko delo, se v sodobnih družbah kaže v tesnejši umeščenosti le-teh med prioritete države (prim. Fyfe in Moir, 2013). Težave, ki jih povzročata relativno razdrobljeno in disperzirano polje tako imenovanega samoniklega mladinskega dela v želji po rezultatih, ki bodo kakovostneje zadovoljili pričakovanja in potrebe mladih, nakazujejo na jasno potrebo po fokusiranem in koordiniranem delovanju v mladinskem sektorju.

Sodobni inovativni programi za mlade in mladinski programi se tako usmerjajo v izvajanje strukturnih korakov in integriranih akcij preko celotnega spektra javnih institucij in organizacij. V teh pristopih in akcijah je vedno bolj v ospredju osredotočanje na dejanske in neposredne rezultate mladinskih programov in programov za mlade (McGinley in Mackie, 2012) v odgovarjanju na dejanske potrebe mladih v kontekstu lokalne skupnosti. Kot dober primer je mogoče navesti izsek iz dokumenta strategije Moving Forward (McGinley in Mackie, 2012), s katerim oblikovalci mladinske politike apelirajo na škotsko vlado, da »... mora glavni fokus postati zagotavljanje večjih in boljših možnosti, vpliva in rezultatov za mlade, kar bo imelo posledično pozitiven učinek na (njihove) lokalne skupnosti in družbo kot celoto«. Med pomembnejšimi inovativnimi elementi, ki zagotavljajo mladinskim organizacijam, organizacijam za mlade in mladinskemu svetu lokalne skupnosti uspešnost, se pogosto poudarjajo naslednji (McGinley in Mackie, 2012):

- jasen, dogovorjen in izvedljiv okvir delovanja,
- proaktiven in podporen sistem nadzora,
- dostopnost do virov in orodij za izvedbo programa ter
- dostopnost do zanesljivega in pravočasnega svetovanja.

Številni avtorji (prim. McGinley in Mackie, 2012; McArdle and Briggs, 2012; Bamber, Power, Rowley, 2012; Fyfe in Moir, 2013 in drugi) izpostavljajo kot ključen element v zagotavljanju uspešnosti mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti tudi način financiranja, pri čemer ugotavljajo, da je stabilno financiranje (npr. umeščenost med proračunske postavke) pogoj za uspešno delovanje organizacije, saj razbremeni izvajalce mladinskih programov in programov za mlade.

1.2 KAJ SO MLADINSKI CENTRI?

Mladinski center je v RS opredeljen v 28. členu Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/10). To je organizirano funkcionalno središče za mlade, ki ga zagotavlja lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega ali zasebnega prava oziroma fizična oseba, v katerem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni.

Mladinski centri:

- skrbijo za pogoje delovanja, druženja in drugih dejavnosti mladih posameznikov, ne glede na to, ali so člani mladinskih organizacij ali ne, in mladinskih organizacij lokalnih skupnosti,
- skrbijo za mladinsko infrastrukturo,
- zagotavljajo ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela ter zagotavljajo ustrezno usposobljenost kadrov za podporo mladinskemu delu,
- nudijo pogoje za razvoj ustvarjalnih in kritičnih mladih posameznikov,
- razvijajo in izvajajo programe na področju informiranja in svetovanja ter neformalnega učenja,
- sodelujejo pri izvajanju mobilnosti mladih, prostovoljnem mladinskem delu, aktivnem državljanstvu, raziskovalnem delu mladih in povezovanju na mednarodni ravni ter
- dajejo podporo drugim programom v mladinskem sektorju v lokalnem okolju.

V MOM je bilo v letu 2015 pet organizacij, sofinanciranih s strani Urada RS za mladino (v nadaljevanju: URSM) v kategoriji mladinskih centrov (www.ursm.gov.si).

UKM MOM definira mladinski center, kot ga opredeljuje 28. člen Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/10). Posebni pogoji za delovanje nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov v MOM so opredeljeni v kontekstu drugega ključnega področja – Javni razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v MOM – programi nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov. Dejavnosti mladinskega centra v MOM izvaja tudi javni zavod MKC Maribor, ustanovljen s strani MOM za opravljanje dejavnosti na področju mladinskega sektorja, kulture in rezidenčno-nastanitvenih aktivnosti.

1.3 ANALIZA MNENJ MLADINSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ ZA MLADE IN MLADINSKEGA SVETA LOKALNE SKUPNOSTI TER MLADIH PREBIVALCEV MESTNE OBČINE MARIBOR V POVEZAVI Z MLADINSKIMI CENTRI

V sklopu priprave 2. LPM je MOM pripravila dva tipa vprašalnikov, prvega za predstavnike mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti ter drugega za mlade prebivalce MOM, preko katerih je ciljno preverjala potrebo po vzpostavitvi mladinskih centrov v mestu. Ugotovitve kažejo, da kljub dobro razvejani mreži mladinskih centrov (glede na število sofinanciranih organizacij s strani URSM za izvajanje dejavnosti mladinskega centra) še vedno obstaja potreba po vzpostavitvi dodatnih mladinskih centrov, v katerih bosta zagotovljena stalnost delovanja in izboljšana dostopnost ponudbe za mlade. Kot glavni problem sedanje ureditve mladinskega sektorja v mestu se kažejo prevelika razpršenost informacij, sicer velika ponudba različnih mladinskih programov, programov in projektov za mlade, ki pa ne dosežejo večjega števila ključnih uporabnikov, in neaktivno ukvarjanje z vprašanjem, kako za udeležbo v raznovrstni ponudbi mladinskih dejavnosti motivirati pasivne mlade.

80 % mladih bi se, glede na odgovore v vprašalniku za mlade prebivalce MOM, pogosteje udeleževalo dogodkov, če bi bile informacije zbrane na enem mestu.

Mladi so odgovarjali tudi na vprašanje, na kakšen način bi jih spodbudili k aktivni participaciji v družbi. Med najpogostejšimi odgovori so bili vzgoja v šolah,

spodbujanje k razmišljanju in konkretizacija njihovih predlogov, spodbujanje samostojnih projektov mladih, boljša informiranost mladih s poudarkom na prednostih, ki jih participacija prinaša, lažja dostopnost do informacij in možnost sooblikovanja dogodkov, zanimivih za mlade.

V vprašalniku za predstavnike mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti nas je zanimalo, ali v MOM potrebujemo mladinske centre. Kar 96 % organizacij meni, da v MOM potrebujemo mladinske centre – samo 4 % organizacij meni, da v MOM ne potrebujemo mladinskih centrov. Največ organizacij, polovica, ocenjuje, da mesto potrebuje dva do štiri mladinske centre, za velik odstotek organizacij – 27 % je dovolj en center. Mladinski centri naj bi pokrivali starostni razpon 12–29 let. Ključ za ustanavljanje mladinskih centrov je za večino v že obstoječih programih, neodvisno od starostne skupine in lokacije, 27 % bi jih mladinske centre ustanavljalo glede na lokacijo (mestne četrti). Ena od organizacij je mnenja, da je dovolj en mladinski center, ki izvaja aktivnosti s pomočjo mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti v mestu. Bistveni ključ je vsekakor kompetentna organizacija, ki lahko zagotovi potrebno vsebino programov. Pomemben je tudi element lokacije, vendar ne na škodo vsebine. Organizacija meni, da so mladi dovolj mobilni, da lahko pristopijo k centrom, ki za njih izvajajo ustrezno, privlačno in potrebno vsebino. Celotna analiza vprašalnika z grafi je v Prilogi (Priloga št. 6).

Razmerje mladih, ki bi obiskovali mladinski center, je 65 % proti 35 %. 65 % mladih meni, da bi tak prostor obiskovali, 35 % pa jih meni, da takšnega prostora ne bi obiskovali. Možnost druženja z drugimi je najpomembnejša aktivnost, zaradi katere bi mladi prišli v mladinski center. Velik pomen mladi pripisujejo tudi možnosti uporabe zunanjih površin – skate park, košarkarsko igrišče, klopi ipd. in možnosti za pogovore z usposobljenimi osebami. Cenejša brezalkoholna pijača in dostop do informacijske tehnologije sta pomembna manjšemu številu mladih. Pod odgovor Drugo so navedli še: aktivna participacija, ki ni pogojena z monopolom posameznikov, organiziranje dogodkov, soustvarjanje mladinskih vsebin, razne delavnice, tečaji tujih jezikov in tečaj gospodinjstva. Mladinski center mora biti po njihovem mnenju skupna točka, ki ljudi povezuje. Celotna analiza vprašalnika z grafi je v Prilogi (Priloga št. 7).

1.4 ZAGOTOVITEV STABILNEJŠEGA DELOVANJA NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV V MESTNI OBČINI MARIBOR TER VZPOSTAVITEV NOVEGA MLADINSKEGA CENTRA V OKVIRU JAVNEGA ZAVODA MLADINSKI KULTURNI CENTER MARIBOR

V Mariboru obstaja potreba po zagotovitvi stabilnejšega delovanja nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov. Kot odgovor na te potrebe je MOM pripravila Javni razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v MOM – programi nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov. Razpis je vključen v drugo ključno področje 2. LPM – Razpisno sofinanciranje nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov, večjih in manjših projektov ter podpora EU razpisom.

Upravičenci do kandidiranja na razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v MOM – programi nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov so organizacije s statusom organizacije v javnem interesu na področju mladine s strani URSM ter druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki delujejo na področju mladinskega sektorja v

MOM in so ustanovljene na podlagi drugih pristojnih zakonov (npr. Zakon o skupnosti študentov). Organizacija mora imeti sedež v MOM, v primeru, da organizacija nima sedeža v MOM, mora oddati popolno vsebinsko in finančno poročilo o delu v preteklih treh letih, iz katerega izhaja, da deluje v mladinskem sektorju v MOM najmanj tri leta in izvaja 80 % mladinskih dejavnosti v mladinskem sektorju v MOM. Na razpis se ne morejo prijaviti javni zavod, ustanovljen s strani MOM za izvajanje aktivnosti na področju mladinskega sektorja in mladinski sveti lokalnih skupnosti, ustanovljeni na podlagi Zakona o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/00, 42/10).

Za organizacije, upravičene do kandidiranja, razpis pomeni predvsem razbremenitev osnovnega delovanja organizacije, saj so ključni upravičeni stroški delo oseb, ki izvajajo program, in drugi stroški, ki so nujno potrebni za uspešno izvedbo programa nevladnega in nepridobitnega mladinskega centra. Cilj MOM je zagotoviti pogoje za delovanje osmih tovrstnih mladinskih centrov v mestu, kar pomeni sofinanciranje najmanj ene zaposlitve za štirideseturno odprtost centra na teden, kritje stroškov delovanja centra (funkcionalni stroški prostorov¹) in kritje osnovnih stroškov programa v skladu s prijavo.

Hkrati z zagotavljanjem stabilnejšega sofinanciranja delovanja mladinskih centrov preko razpisa, kar je po mnenju številnih, tudi nekaterih predhodno navedenih avtorjev, eden izmed temeljnih pogojev za uspešno delovanje organizacije, je cilj 2. LPM vzpostavitev delovanja novih mladinskih centrov v okviru javnega zavoda MKC Maribor. MKC Maribor je dejavnosti mladinskega centra že razširil na lokaciji Kulturnega inkubatorja. Dodatna načrtovana lokacija mladinskega centra je obstoječi skate park v Mestni četrti Radvanje, ki se bo obnovil v skladu z vsebinskimi smernicami mladinskega sektorja – kakovostna urbana infrastruktura, prostori za druženje, soustvarjanje kluba skupaj z mladimi. Za vzpostavitev mladinskega centra v sklopu obstoječega skate parka bo pripravljen poseben dokument.

MOM je po zaključku projekta EPM Maribor 2013 vzpostavila spletno stran www.mladimaribor.si, ki bo v letu 2015 predana v upravljanje javnemu zavodu MKC Maribor. Portal odgovarja na zaznano razpršenost informacij v lokalnem okolju. Glavni cilj je boljša informiranost ciljnih javnosti o dogajanju v mladinskem sektorju v MOM.

1.5 DELOVANJE JAVNEGA ZAVODA MLADINSKI KULTURNI CENTER MARIBOR NA PODROČJU MLADINSKEGA SEKTORJA, KULTURE IN REZIDENČNO-NASTANITVENIH AKTIVNOSTI

Javni zavod MKC Maribor je edini javni zavod v MOM, ki deluje tudi na področju mladinskega sektorja. V skladu z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda (MUV, št. 16/12) MKC Maribora razvija in izvaja programe na naslednjih področjih mladinskega sektorja:

- ugotavljanje potreb in interesov mladih,
- zbiranje in posredovanje informacij na področju mladinskega dela in mladinskih politik,
- nudenje strokovne, infrastrukturne in tehnične pomoči mladim in organizacijam v mladinskem sektorju,

¹ To ne velja za organizacije, katerim MOM že krije funkcionalne stroške prostorov neposredno iz proračuna MOM ali posredno preko javnega zavoda, ki upravlja prostore, v katerih organizacija izvaja programa mladinskega centra.

- oblikovanje in vzpostavitev prostora javne razprave o mladinskih politikah ter spodbujanje strukturiranega dialoga med mladimi in odločevalci,
- spodbujanje mreženja mladih in organizacij v mladinskem sektorju,
- organiziranje in izvajanje programov mobilnosti in mednarodnega povezovanja mladih in mladinskih delavcev,
- organiziranje in sodelovanje pri izmenjavi mladih in mladinskih delavcev s sorodnimi institucijami v Sloveniji in tujini,
- organiziranje in izvajanje raziskovalne, izobraževalne in svetovalne dejavnosti za mlade,
- organiziranje in izvajanje neformalnega učenja in usposabljanja za mlade ter
- organiziranje in izvajanje programov s področij prostovoljstva, solidarnosti in medgeneracijskega sodelovanja mladih.

Od leta 2011 pomemben programski del javnega zavoda predstavlja tudi Hostel Pekarna, v katerem se izvajajo številni programi mladinske mobilnosti (npr. mladinske izmenjave, rezidence ...).

MKC Maribor bo v letu 2015 prevzel programe, ki so se vzpostavili po izvedbi projekta EPM Maribor 2013 in predstavljajo ključni trajnostni učinek projekta. Programi zajemajo spletno stran www.mladimaribor.si in pripadajoča socialna omrežja ter Festival Mladi Maribor. S tem namenom je MOM v letu 2015 zagotovila dodatna sredstva javnemu zavodu MKC Maribor, sredstva za pripravo in izvedbo festivala, ažuriranje spletne strani pa bo MOM zagotovila tudi v prihodnjih letih.

Med prioritetami MKC Maribor je v programskem obdobju 2016–2021 tudi vzpostavitev četrtnih (mobilnih) mladinskih centrov, kar pa je odvisno od zagotovljenih finančnih sredstev s strani MOM, države in EU.

1.6 DELOVANJE MESTNEGA MLADINSKEGA SVETA MARIBOR

V MOM sta registrirana dva mladinska sveta lokalnih skupnosti, delujoči pa je samo eden izmed njiju, in sicer Mestni Mladinski svet Maribor (v nadaljevanju: MMSM). MOM vključuje v aktivnosti razvoja mladinskega sektorja v mestu MMSM kot edini delujoči mladinski svet lokalne skupnosti.

MMSM deluje na podlagi Zakona o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/00, 42/10) in je sofinanciran s strani MOM.

Na podlagi 2. člena Zakona o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/00, 42/10) se v mladinski svet lokalne skupnosti združujejo mladinske organizacije, ki imajo najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let in 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15. do dopolnjenega 29. leta. V letu 2015 je MMSM združeval 19 organizacij članic.

V skladu s 5. in 6. členom Zakona o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/00, 42/10) MMSM:

- izvaja ali sodeluje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja,
- zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih,
- omogoča sodelovanje mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih, ter
- opravlja druge naloge za uveljavljanje interesov mladih.

Organi lokalnih skupnosti morajo pred določanjem predlogov zakonov in drugih predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti mladinski svet lokalne skupnosti.

MMSM je kot središče generiranja mladinskih politik na lokalnem območju prvi poklicani, da v sodelovanju z javnimi in zasebnimi partnerji spodbuja in uveljavlja mladinske politike ter delovanje širše skupnosti v interesu mladih.

MMSM je v izhodiščnem poslanstvu hkrati generator in zagovornik, predvsem pa stanovska organizacija, katere namen je zagotavljanje uresničevanja interesa mladih na območju, ki ga mladi na podlagi lastne volje po združevanju opredeljujejo znotraj svojih temeljnih mladinskih organizacij.

MMSM je lokalna platforma, kjer se mladi tudi učijo demokracije oziroma delovanja aktualnih političnih sistemov in pridobivajo veščine, potrebne za delovanje demokracije, kot so dogovarjanje, pogajanje, lobiranje ipd. Ob tem je treba poudariti, da je participacija mladih več kot le učenje in da morajo mladi dejansko imeti besedo pri odločanju. Poslanstvo MMSM-ja se torej ponovno opredeljuje jasno in nujno, za razvojno naravnano in trajnostno vzdržno prihodnost Maribora in njegove ožje ali širše okolice.

1.7 MLADINSKE ORGANIZACIJE, ORGANIZACIJE ZA MLADE IN DRUGE ORGANIZACIJE, KI DELUJEJO NA PODROČJU MLADINSKEGA SEKTORJA V MESTNI OBČINI MARIBOR

Mladinske organizacije, organizacije za mlade in druge organizacije, ki delujejo na področju mladinskega sektorja v MOM, poleg javnega zavoda MKC Maribor in mladinskega sveta lokalne skupnosti, predstavljajo ključne akterje v mladinskem sektorju v MOM.

Organizacije, ki so razpisno sofinancirane s strani MOM, so s kontaktnimi podatki in kratkim opisom navedene na spletni strani MOM ter na spletni strani Mladi Maribor www.mladimaribor.si. Na koncu tega dokumenta je priložen poimenski seznam organizacij, ki so sodelovale tudi pri pripravi tega dokumenta.

1.8 DOSEGANJE CILJEV PRVEGA KLJUČNEGA PODROČJA IN TABELA UKREPOV

Za doseganje ciljev PRVEGA KLJUČNEGA PODROČJA – Povezovanje ključnih akterjev mladinskega sektorja in izboljšanje dostopnosti ponudbe za mlade je treba:

- uskladiti mestne politike na drugih upravnih področjih, ki se dotikajo ali prekrivajo z mladinskim sektorjem in prvim ključnim področjem 2. LPM,
- zagotoviti 5-odstotno letno rast proračunskih sredstev za realizacijo prvega ključnega področja, v primeru nezmožnosti proračuna pa zagotavljanje sredstev za prioritete cilje in sprotno pregledovanje ciljev prvega ključnega področja,
- zagotoviti sredstva za vzpostavitev in delovanje novega mladinskega centra (Skate park) in četrtnih (mobilnih) mladinskih centrov v okviru javnega zavoda MKC Maribor,
- definirati mladinske infrastrukture v MOM in vzpostaviti nove proračunske postavke za vzdrževanje mladinske infrastrukture,

- zagotavljati ustrezne kadrovske in organizacijske okvire delovanja mestne uprave, urada, pristojnega za mladino,
- urediti prenos spletne strani www.mladimaribor.si in pripadajočih socialnih omrežij ter znamke Mladi Maribor na MKC Maribor in zagotoviti finančne in kadrovske podpore za razvoj in vzdrževanje znamke Mladi Maribor ter nadgraditi spletno strani www.mladimaribor.si z vsebinami, zanimivimi za mlade in vsebinami, ki jih za spletno stran predvideva 2. LPM – spletna stran se dolgoročno razvije v osnovni informacijski portal za mlade v MOM,
- kontinuirano si prizadevati za ustrežnejšo umestitev mestnih strateških ciljev in ukrepov na področju mladinskega sektorja v razvojne strategije države.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE PRVEGA KLJUČNEGA PODROČJA:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MOM – PROGRAMI NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, MKC Maribor
VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE NOVIH MLADINSKIH CENTROV V OKVIRU MKC MARIBOR (SKATE PARK), ČETRRTNI (MOBILNI) MLADINSKI CENTRI	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM in MKC Maribor	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju

2. DRUGO KLJUČNO PODROČJE: RAZPISNO SOFINANCIRANJE NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV, VEČJIH IN MANJŠIH PROJEKTOV TER PODPORA EU RAZPISOM

2.1 UVOD

Javna razpisa in javni poziv so namenjeni sofinanciranju mladinskih dejavnosti s področja mladinskega sektorja v MOM.

V sklopu priprave 2. LPM je vprašalnik za predstavnike mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti zajemal štiri sklope vprašanj. Prvi sklop vprašanj se je navezoval na splošne informacije o ureditvi mladinskega sektorja v MOM, drugi sklop vprašanj se je nanašal na ustreznost dosedanjih razpisov, v tretjem sklopu so bila vprašanja o ustanavljanju mladinskih centrov, četrti sklop vprašanj pa se je navezoval na pripravo 2. LPM. Za potrebe pojasnjevanja drugega ključnega področja – Razpisno sofinanciranje nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov, večjih in manjših projektov ter podpora EU razpisom so v nadaljevanju predstavljeni strnjeni odgovori organizacij na prvi in drugi sklop vprašanj. Celotna analiza vprašalnika je v Prilogi (Priloga št. 6).

62 % vprašanih organizacij meni, da je mladinski sektor v MOM ustrezno urejen, 38 % organizacij pa, da mladinski sektor ni ustrezno urejen. Kljub visokemu odstotku vprašanih, ki menijo, da je mladinski sektor v MOM ustrezno urejen, si kar 65 % organizacij želi spremembe, ki so jih dodatno pojasnile (Priloga št. 2). Da so razpisi za mladinske dejavnosti ustrezno pripravljene, ocenjuje 65 % organizacij, ponovno pa bi večje število organizacij (62 % organizacij) pri razpisih naredilo spremembe. Izpostavljajo predvsem vsakoletne analize stanja v MOM, sestavo izbirne komisije, bolj konkretne usmeritve, večletne projekte, objavljanje razpisov ob koncu leta ipd. 54 % organizacij meni, da so merila ustrezna, 42 % organizacij se zdijo merila nepregledna in previsoka, 4 % organizacij meni, da so merila prenizka.

Upoštevali so mnenje in predloge organizacij so bili pripravljene predlogi razpisnih dokumentacij za izvedbo dveh javnih razpisov in enega javnega poziva:

- Javni razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v MOM – programi nevladnih in nepridobitnih mladinskih centrov,
- Javni razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v MOM – manjši in večji projekti ter
- Javni poziv za zbiranje predlogov mednarodnih mladinskih projektov.

Vsi dokumenti so dostopni na mestnem upravnem organu, pristojnem za mladino. V nadaljevanju navajamo povzetke razpisnih dokumentacij.

2.2 JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MESTNI OBČINI MARIBOR – PROGRAMI NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV

Predmet javnega razpisa so mladinske dejavnosti v MOM z namenom dviga državljskih, medkulturnih in socialnih kompetenc mladih, še posebej mladih z manj priložnostmi, ter programi usposabljanj in učnih procesov na področju mladinskega dela, ki prispevajo k vidnosti in razvoju mladinskega sektorja na naslednjih prednostnih področjih:

- neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti mladih,
- skrb za mlade z manj priložnostmi, pri katerih se prepletajo različne prikrajšanosti (npr. materialna oziroma finančna, izobrazbena, zaposlitvena, stanovanjska) in so pri dostopu do pomembnih virov pogosto v izrazito neugodnem položaju (npr. različne skupine invalidov, iskalci zaposlitve, pripadniki drugih etničnih skupin idr.),
- prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih, socialna vključenost in zdrav način življenja ter preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih.

Javni razpis je namenjen sofinanciranju programov mladinskih dejavnosti v MOM, ki jih izvajajo nevladni in nepridobitni mladinski centri. Podrobnejši pogoji prijave so opredeljeni v samem razpisu.

Cilji javnega razpisa so:

- pri pripravi in izvedbi programov v nevladnem in nepridobitnem mladinskem centru bo v vsakem letu med leti 2016 in 2021 sodelovalo minimalno 70 % mladih, od tega jih bo vsaj 50 % mladih z manj priložnostmi,
- med udeleženci posamezne aktivnosti programa nevladnega in nepridobitnega mladinskega centra bo minimalno 90 % mladih, od tega jih bo vsaj 50 % mladih z manj priložnostmi,
- mladinski centri bodo imeli vsako leto minimalno pet (5) sodelovanj z drugimi programi s področja mladinskega sektorja na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, še posebej pri programih za mlade z manj priložnostmi, ter
- večanje prepoznavnosti in promocija znamke Mladi Maribor.

2.3 JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MESTNI OBČINI MARIBOR – MANJŠI IN VEČJI PROJEKTI

Predmet javnega razpisa so mladinske dejavnosti – projekti v MOM z namenom dviga državljskih, medkulturnih in socialnih kompetenc mladih, še posebej mladih z manj priložnostmi, ter projekti usposabljanj in učnih procesov na področju mladinskega dela, ki prispevajo k vidnosti in razvoju mladinskega sektorja na naslednjih prednostnih področjih:

- neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- politična participacija mladih na lokalni in nacionalni ravni ter vpliv na odločanje o za njih pomembnih javnih politikah,
- dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti mladih,

- skrb za mlade z manj priložnostmi, pri katerih se prepletajo različne prikrajšanosti (npr. materialna oziroma finančna, izobrazbena, zaposlitvena, stanovanjska) in ki so pri dostopu do pomembnih virov pogosto v izrazito neugodnem položaju (npr. različne skupine invalidov, iskalci zaposlitve, pripadniki drugih etničnih skupin idr.),
- prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
- socialna vključenost in zagotavljanje enakih možnosti med spoloma in preprečevanje diskriminacije ter
- zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih.

Javni razpis je namenjen sofinanciranju mladinskih dejavnosti v okviru manjših in večjih projektov v MOM. »Manjši projekti« so projekti, katerih celotna vrednost ne presega 1.000,00 EUR. »Večji projekti« so projekti, katerih celotna vrednost presega 1.000,00 EUR.

Na javni razpis se bodo lahko prijavile mladinske organizacije, organizacije za mlade in mladinski svet lokalne skupnosti. Podrobnejši pogoji prijave so opredeljeni v samem razpisu.

Cilji javnega razpisa so:

- pri pripravi in izvedbi projektov v organizacijah, ki delujejo v mladinskem sektorju, tj. v mladinskih organizacijah, organizacijah za mlade in mladinskem svetu lokalne skupnosti, bo sodelovalo minimalno 70 % mladih, od tega jih bo vsaj 50 % mladih z manj priložnostmi,
- med udeleženci projekta bo minimalno 90 % mladih, od tega jih bo vsaj 50 % mladih z manj priložnostmi,
- sofinancirani projekti dejavnosti bodo uravnoteženo zastopani v vseh enajstih mestnih četrtih in šestih krajevnih skupnostih MOM,
- večanje prepoznavnosti in promocija znamke Mladi Maribor.

2.4 JAVNI POZIV ZA ZBIRANJE PREDLOGOV MEDNARODNIH MLADINSKIH PROJEKTOV, KI JIH BO V LETIH OD 2016 DO 2021 SOFINANCIRALA MESTNA OBČINA MARIBOR

Predmet poziva je sofinanciranje mladinskih projektov, ki vključujejo mednarodno delovanje. Poziv je namenjen kakovostnim nepridobitnim mladinskim projektom, organiziranju mednarodnih dogodkov in mobilnosti mladih. Poziv je namenjen tudi podpori mladinskim projektom, ki so uspešno kandidirali za sredstva na evropskih ali njim enakovrednih mednarodnih razpisih za sofinanciranje projektov, kjer mladi predstavljajo glavno ciljno publiko (v nadaljevanju: mednarodni razpis) in morajo zagotoviti lastna sredstva v določenem deležu.

Cilji javnega poziva so:

- spodbuditi mladinske delavce, mladinske organizacije, organizacije za mlade, mladinski svet lokalne skupnosti in posameznike k izvajanju mladinskih projektov, ki vključujejo mednarodno sodelovanje,
- predstaviti lokalno mladinsko delo v mednarodnem okolju,
- predstaviti mednarodno mladinsko delo v lokalnem okolju ter
- večanje prepoznavnosti in promocija znamke Mladi Maribor.

Na javni poziv se bodo lahko prijavile mladinske organizacije, organizacije za mlade in mladinski svet lokalne skupnosti. Podrobnejši pogoji prijave so opredeljeni v samem pozivu.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE DRUGEGA KLJUČNEGA PODROČJA:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MOM – PROGRAMI NEVLADNIH IN NEPRIDOBITNIH MLADINSKIH CENTROV	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, MKC Maribor
JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MLADINSKIH DEJAVNOSTI V MOM – MANJŠIH IN VEČJIH PROJEKTOV	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, MKC Maribor
JAVNI POZIV ZA ZBIRANJE PREDLOGOV MEDNARODNIH MLADINSKIH PROJEKTOV, KI JIH BO V LETIH OD 2016 DO 2021 SOFINANCIRALA MESTNA OBČINA MARIBOR	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, MKC Maribor

3. TRETJE KLJUČNO PODROČJE: CILJNA OBRAVNAVA PREDNOSTNIH PODROČIJ MLADIH – ZAPOSLOVANJE, STANOVANJSKA PROBLEMATIKA, IZOBRAŽEVANJE, MOBILNOST, POLITIČNA PARTICIPACIJA, SOCIALNA VKLJUČENOST MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI IN OSTALA PODROČJA V SKLADU Z RESOLUCIJO.

3.1 UVOD

V sklopu tretjega ključnega področja 2. LPM je opredeljenih šest prednostnih področij:

- zaposlovanje mladih,
- stanovanjska problematika mladih,
- izobraževanje mladih,
- mobilnost mladih,
- politična participacija mladih in
- socialna vključenost mladih z manj priložnostmi.

Prednostna področja so v nadaljevanju prikazana na podlagi opravljenih analiz v okviru delovnih srečanj, ki so potekala na MMSM v letu 2012, in pripravljenih analitičnih podlag s predlogi ukrepov s strani Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

3.2 ZAPOSLOVANJE MLADIH

Zaposlovanje mladih je eden izmed ključnih izzivov tudi v MOM. Zaposlitev mladim omogoča socialno in ekonomsko varnost, doseganje avtonomije ter uresničevanje kariernih in življenjskih ciljev. Obe novejši študiji mladih v Sloveniji, Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) in Youth 2013 (Flere in drugi, 2013), izpostavljata področje zaposlovanja kot najbolj pereče v življenju mladih v Sloveniji. Posebno težak za mlade je prehod iz izobraževanja v zaposlitev, kar se odraža v visoki stopnji brezposelnosti.

3.2.1 STANJE V MOM JE KRITIČNO, TUDI ZARADI NESKLADIJ MED NAD-IZOBRAŽENOSTJO MLADIH IN POTREBAMI DELODAJALCEV

MOM z vidika brezposelnosti gotovo sodi med najbolj kritične občine v državi. Stopnja registrirane brezposelnosti mladih med 15. in 24. letom je v MOM v septembru 2014 znašala dobrih 40 %, medtem ko je bila na ravni celotne Slovenije 28-odstotna. Tudi v starostni skupini 25 do 29 let MOM s 24 % glede stopnje brezposelnosti bistveno presega slovensko raven, ki znaša 18 %.

V obdobju od leta 2010 do leta 2014 se je stanje mladih na trgu dela v MOM poslabšalo, vendar pa to ne velja za vse skupine mladih. Najbolj izrazito, za 25 %, se je zmanjšalo število brezposelnih mladih s poklicno izobrazbo, kar pomeni, da se je njihov delež med vsemi brezposelnimi mladimi zmanjšal s 24 % na 19 %. Za 17 % se je zmanjšalo tudi število mladih s srednjo strokovno ali splošno izobrazbo. Število vseh ostalih kategorij se je povečalo, še najbolj, kar za 56 %, število mladih s prvo stopnjo visokošolske izobrazbe.

Primerjava trendov novih zaposlitev po poklicnih skupinah pokaže izrazito rast (45 % v obdobju 2010–2013) in velik pomen (35 % vseh zaposlitev v letu 2014) zaposlovanja mladih v poklicih za neindustrijski način dela.² Če k temu dodamo še poklice za storitve (14 %), upravljavce strojev in sestavljalce (6 %), ugotovimo, da je več kot 50 % novih zaposlitev, povezanih z delom, ki mu v največji meri ustreza izobrazbena raven poklicnih srednjih šol.

Glede na podatke SURS, iz katerih izhaja, da je leta 2012 v starostni skupini 55 do 64 let 57 % prebivalcev MOM imelo osnovnošolsko ali poklicno izobrazbo, v starostni skupini 25 do 34 let pa je bilo takih le 30 %, smo na trgu dela soočeni še s precejšnjim strukturnim neskladjem v smislu nad-izobraženosti mladih glede na potrebe delodajalcev, ki se bo v naslednjih letih skoraj gotovo še dodatno poglobilo.

3.2.2 UKREPI

Pri pripravi ukrepov za izboljšanje prednostnega področja »zaposlovanje mladih« smo dodatno upoštevali ukrepe, predlagane v okviru evropskega projekta URBACT II – My Generation at Work.³

1. UKREP: VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE INFO CENTROV ZA ZAPOSLOVANJE MLADIH

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Največkrat predlagani ukrep s strani mladih.
- Izkazana potreba po zagotovitvi prostorov za druženje mladih, ki bi jim istočasno omogočali pridobiti informacije in nasvete s področja zaposlovanja in vseživljenjske karijerne orientacije.
- Podpora prvemu ukrepu je povezovanje ključnih akterjev z namenom zagotavljanja potrebnih informacij (drugi ukrep).

IZPELJAVA UKREPA:

- Vzpostavitev in delovanje prostorov s stalnostjo financiranja s strani MOM.
- Nadgradnja spletne strani www.mladimaribor.si o ponudbi zaposlitvenih programov, projektov in ukrepov za mlade v lokalnem okolju (mentorstvo, podjetništvo, zaposlovanje, izobraževanje, partnerji, kontakti ...).

2. UKREP: POVEZOVANJE KLJUČNIH DELEŽNIKOV

KLJUČNI ARGUMENTI:

- V MOM sicer obstajajo različne organizacije, ki na področju zaposlovanja nudijo raznovrstno podporo (tudi) mladim, ni pa krovnega akterja, ki bi organizacije med seboj povezoval in s tem mladim zagotavljal dostop do ključnih informacij ter jim nudil celovito podporo.

² Poklici za neindustrijski način dela uporabljajo svoja posebna znanja in veščine na področjih gradnje in vzdrževanja zgradb, oblikujejo kovine, postavljajo kovinske konstrukcije, nastavljajo strojna orodja ali izdelujejo, montirajo, vzdržujejo in popravljajo stroje, opremo ali orodja, opravljajo tiskarska dela, izdelujejo ali predelujejo živila, tekstilne, lesene, kovinske in druge izdelke, vključno z rokodelskimi izdelki.

³ MOM je bila od leta 2012 do leta 2015 projektni partner EU projekta URBACT II – My generation at work. Partnerji projekta je 12 evropskih mest, ki vsako v svojem lokalnem okolju išče ukrepe za reševanje brezposelnosti mladih in jih na različnih mednarodnih delovnih srečanjih predstavlja drugim partnerskim mestom. Člani Lokalne podporne skupine v mestu so bili (november 2014): MOM, ZRSZ, Univerza v Mariboru, MMSM, Mariborska razvojna agencija in Tovarna podjetjem.

- V mestu je zaznati precejšnje razdrobljenost in nepreglednost ponudbe za mlade na področju zaposlovanja.
- Vzpostaviti je treba povezovanje delodajalcev, lokalnih razvojnih ustanov, podpornih zaposlitvenih organizacij, izobraževalnih institucij, mladinskih organizacij, organizacij za mlade, mladinskega sveta lokalne skupnosti in mladih za doseganje boljših zaposlitvenih rezultatov.

IZPELJAVA UKREPA:

- Nadaljnje delovanje lokalne podporne skupine, ki je bila vzpostavljena za potrebe projekta My Generation at Work.
- Dopolnitev lokalne podporne skupine s predstavniki drugih institucij oziroma ključnih deležnikov v mestu.
- Redna srečanja razširjene lokalne podporne skupine za zaposlovanje mladih v MOM, s katerimi bi zmanjšali razpršenost in nepreglednost ponudb za mlade, hkrati pa prenašali aktualne informacije.
- Zagotovitev kariernega svetovanja.

3. UKREP: PODPORA SOCIALNEMU PODJETNIŠTVU, KREATIVNIM INDUSTRIJAM IN START-UPOM, USTANOVLJENIM S STRANI MLADIH

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Visoka naklonjenost podjetništvu med mladimi.
- Visoka naklonjenost socialnemu podjetništvu in primerna institucionalna podpora.
- Visoka naklonjenost start-upom, ustanovljenim s strani mladih in primerna institucionalna podpora.
- Visoka zaposljivost v kreativnih industrijah.

IZPELJAVA UKREPA:

- Aktivno vključevanje mladih, ki lahko nudijo oziroma izvajajo promocijo podjetništva med mladimi po sistemu »mladi mladim«. Mladi ambasadorji bodo imeli vlogo promoviranja podjetništva na podlagi lastnih podjetniških izkušenj.
- Podpora izvajanju programov, ki spodbujajo razvoj start-up podjetij med mladimi v MOM.
- Podpora izvajanju programov, ki spodbujajo razvoj kreativnih industrij med mladimi.
- Dogovor z mestnim upravnim organom, pristojnim za gospodarstvo MOM za pripravo razpisov za spodbujanje socialnega podjetništva in start-upov med mladimi.
- Sistemska podpora na lokalni ravni za ustvarjanje zadrug mladih (npr. zadruga mladih prevajalcev, zadruga mladih oblikovalcev ...).

4. UKREP: IZVEDBA RAZLIČNIH PROJEKTOV IN PROGRAMOV AKTIVNEGA ZAPOSLOVANJA MLADIH

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Neplačana pripravništva in prostovoljstvo so koristni z vidika socializacije in pridobivanja izkušenj, pomenijo pa nekakovostno, neprijazno in izkoriščevalsko obliko zaposlovanja mladih.
- Nepoznavanje pasti samostojnega podjetništva s strani mladih, nepoznavanje značilnosti prekarnega dela, nepoznavanje pomena sindikatov in delavskih pravic.

IZPELJAVA UKREPA:

- Vzpostavitev sofinanciranja programov in ukrepov aktivne politike zaposlovanja, ki niso financirani iz državnega proračuna (honorarji za mlade pripravnike ali prostovoljce).
- Vzpostavljanje podpornega okolja za kakovostno mentorstvo s ciljem zaposlovanja mladih in ustrezne priprave mladih na zaposlitev.
- Načrtovano in kakovostno izobraževanje mladih o pomenu delavskih pravic in pravic s področja delovne zakonodaje.
- Načrtovana in kakovostna izvedena usposabljanja o pomenu organiziranega prostovoljstva, predvsem pravicah in dolžnostih prostovoljca ter organizacij, ki izvajajo organizirano prostovoljstvo.
- Spodbujanje organiziranja mladih.

5. UKREP: PODPORA KARIERNEMU SVETOVANJU ZA MLADE⁴

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Naraščajoča neskladja med izobrazbeno strukturo mladih in potrebami delodajalcev.
- Visoka stopnja fleksibilnosti mladih, vključno s pripravljenostjo na vseživljenjsko izobraževanje.
- Tekmovalnost in populizem srednješolskih institucij, kar ne omogoča enostavne odločitve mladih pri nadaljevanju izobraževanja.

IZPELJAVA UKREPA:

- Pregled potreb in možnosti za uvajanje rednega poklicnega svetovanja na ravni osnovnih šol (8. in 9. razred) in srednjih šol.
- Poudarek na vseh smereh karier in izobraževanja.

---

⁴ Ukrep je v povezavi z ukrepi na področju izobraževanja.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – ZAPOSLOVANJE MLADIH:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE INFO CENTROV ZA ZAPOSLOVANJE MLADIH	2016 do 2021	MOM, ZRSZ	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, ZRSZ, lokalna podporna skupina, MKC Maribor
POVEZOVANJE KLJUČNIH DELEŽNIKOV	2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, lokalna podporna skupina, MKC Maribor
PODPORA SOCIALNEMU PODJETNIŠTVU, KREATIVNIM INDUSTRIJAM IN START-UPOM, USTANOVLJENIM S STRANI MLADIH	2016 do 2021	MOM, ZRSZ	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, mestni upravni organ, pristojen za gospodarstvo, MKC Maribor
IZVEDBA RAZLIČNIH PROJEKTOV IN PROGRAMOV AKTIVNEGA ZAPOSLOVANJA MLADIH	2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v

				mladinskem sektorju, obstoječa (socialna) podjetja, MKC Maribor
PODPORA KARIERNEMU SVETOVANJU ZA MLADE	2016 do 2021	MOM, lokalna podpora skupina	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, srednje šole, višje in visokošolske ustanove, MKC Maribor

3.3 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA MLADIH

Politika stanovanjske problematike je namenjena urejanju stanovanjskih razmer mladih in sprejemanju ukrepov, ki zagotavljajo pogoje za osamosvajanje mladih in njihovo odseljivanje od doma. Trenutna ekonomska in socialna situacija mladim ne omogoča, da bi si uredili samostojno gospodinjstvo v lastnem ali najemniškem stanovanju.

SWOT analiza stanovanjske politike je bila narejena skupaj z mladimi leta 2012 v okviru delovnega srečanja na MMSM. Prednosti, ki ju poudarja omenjena SWOT analiza, sta želja mladih po samostojnosti in njihov način razmišljanja, kar vključuje predvsem visoko stopnjo fleksibilnosti. Po drugi strani pa prav nasprotni lastnosti najdemo tudi na strani slabosti, mladi zaradi nemotiviranosti in apatičnosti sploh ne razmišljajo o osamosvojitvi in o lastnem stanovanju. Problem se kaže tudi v načinu razmišljanja zdajšnjih staršev, saj otrok ne spodbujajo k osamosvojitvi in jim omogočajo lagodno življenje doma. Priložnosti za reševanje stanovanjske problematike predstavljajo sodobni pristopi – stanovanjske kooperative, številna opuščena zemljišča in stavbe, ki bi jih mladi sami lahko obnovili in uredili ter si preko tega omogočili dostop do lastnega stanovanja.

3.3.1 Ukrepi

Pri pripravi ukrepov za izboljšanje prednostnega področja »stanovanjska problematika mladih« smo dodatno upoštevali predlog mladih po revitalizaciji praznih občinskih prostorov za potrebe mladih, ki je bil podan v sklopu projekta Glas mladih Maribora.⁵

⁵ Projekt Glas mladih Maribora je projekt Mestnega Mladinskega sveta Maribor za spodbujanje strukturiranega dialoga med mladimi in lokalnimi odločevalci, sofinanciranega s strani programa Erasmus +.

1. UKREP: KAKOVOSTNO IN PREGLEDNO INFORMIRANJE O JAVNIH RAZPISIH S PODROČJA STANOVANJSKE PROBLEMATIKE

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Lokalne in nacionalne organizacije objavljajo javne razpise in ugodnosti za mlade s področja stanovanjske problematike, vendar so informacije preveč razpršene.

IZPELJAVA UKREPA:

- Celovito informiranje o ponudbah in razpisih (najemnih) stanovanj na spletni strani www.mladimaribor.si.
- Obveščanje preko javnega in zasebnega medijskega prostora.

2. UKREP: ZAGOTAVLJANJE VEČJEGA ŠTEVILA STANOVANJ ZA MLADE (neprihoditna stanovanja, stanovanjske kooperative)

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Premalo pozornosti namenjene zagotavljanju večjega števila neprihoditnih stanovanj za mlade.

IZPELJAVA UKREPA:

- Sistematično reševanje problematike skupaj s pristojnimi na lokalni in nacionalni ravni.
- Uvedba dodatnih kriterijev in večjega števila neprihoditnih stanovanj, namenjenih mladim iz razpisa Javnega medobčinskega stanovanjskega sklada Maribor (v nadaljevanju: JMSSM).
- Povečanje števila pridobljenih neprihoditnih najemnih stanovanj mladim.
- Aktivacija in revitalizacija mrtvega dela stanovanjskega fonda JMSSM.
- Pravočasno popisovanje stanovanj in poslovnih prostorov ter zemljišč, predvidenih za prodajo.
- Vzpostavitev sistema menjave (večje stanovanje za manjše in obratno).
- Izobraževanje in informiranje posameznikov na čakalnih listah o alternativnih oblikah stanovanjskih skupnosti (npr. stanovanjske zadruga).
- Predlog občin ustanoviteljic JMSSM, da sklad v poslovni načrt vnese prodajo/oddajo opuščenih stavbnih zemljišč in/ali nepremičnin za alternativne oblike stanovanjske skupnosti (zadruga, društva ipd.).

3. UKREP: ZDRUŽEVANJE ZASEBNIH LASTNIKOV NEPREMIČNIN

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Veliko praznih lastniških stanovanj.

IZPELJAVA UKREPA:

- Vzpostavitev primerne oblike združevanja zasebnih lastnikov najemnih stanovanj.
- Zagotavljanje ugodnih najemnin mladim in ustrezne bonitete najemodajalcem.
- Koordiniranje in promoviranje mreže zasebnih lastnikov najemnih stanovanj.
- Povečanje možnosti najema stanovanj med mladimi.

4. UKREP: REVITALIZACIJA PRAZNIH OBČINSKIH PROSTOROV MESTNE OBČINE MARIBOR

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Mladi so v sklopu projekta Glas mladih Maribora izpostavili veliko število praznih prostorov, ki jih MOM lahko nameni za potrebe mladih.

IZPELJAVA UKREPA:

- Pregled praznih prostorov v lasti MOM.
- Informiranje mladinskega sveta lokalne skupnosti o postopkih za oddajo praznih prostorov mladim.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – STANOVANJSKA PROBLEMATIKA MLADIH:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
KAKOVOSTNO IN PREGLEDNO INFORMIRANJE O JAVNIH RAZPISIH S PODROČJA STANOVANJSKE PROBLEMATIKE MLADIH	2016 do 2021	MOM	MOM, JMSSM	Mladi, MOM, JMSSM, MKC Maribor
ZAGOTAVLJANJE VEČJEGA ŠTEVILA STANOVANJ ZA MLADE (nepridobitna stanovanja, stanovanjske kooperative)	2016 do 2021	MOM	MOM, JMSSM, razpisi RS	Mladi, MOM, JMSSM, MKC Maribor
ZDRUŽEVANJE ZASEBNIH LASTNIKOV NEPREMIČNIN	2016 do 2021	MOM	MOM, JMSSM, razpisi RS	Mladi, MOM, JMSSM, MKC Maribor
REVITALIZACIJA PRAZNIH OBČINSKIH PROSTOROV MOM	2016 do 2021	MOM	MOM, JMSSM	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, MOM, JMSSM

3.4 IZOBRAŽEVANJE MLADIH

Vključevanje mladih v izobraževalni proces je danes ključnega pomena za intelektualni razvoj mladih, vendar ta traja veliko dlje, kot je nekoč. Mladi imajo veliko možnosti za formalno in neformalno izobraževanje, tako doma kot v tujini. Komplementarni odnos formalnega in neformalnega izobraževanja mladim omogoča uspešno osamosvajanje, večjo zaposljivost in višjo kakovost življenja.

3.4.1 MLADI IMAJO DOBRE PODLAGE ZA VKLJUČEVANJE V NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE

V raziskavi Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) je kar 92 % mladih izrazilo pričakovanje, da se bodo v življenju posluževali različnih oblik neformalnega izobraževanja.

Ta udeležba je tudi v resnici sorazmerno visoka. Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) je pokazala, da je bilo kar 44 % mladih v letu 2009 vključenih v tečaje, vezane na znanja in veščine, ki jim neposredno koristijo pri sedanjem oziroma prihodnjem poklicu. Poleg tega je tečaje tujih jezikov obiskovalo 19 %, računalniške tečaje pa 17 % mladih.

3.4.2 MLADINSKI SEKTOR VIDI POMEMBNO PRILOŽNOST V VIŠJI POVEZANOSTI NEFORMALNEGA IN FORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

Pridobljena znanja in veščine v neformalnem izobraževanju še vedno niso enakovredna znanju in veščinam, pridobljenim v formalnem izobraževalnem procesu.

Uvrstitev problema nepriznavanja neformalno pridobljenih znanj in spretnosti na dnevni red političnega odločanja je zato prvi cilj na področju izobraževanja v Resoluciji. Tudi razprave v okviru mladinskega sektorja v MOM so, kot eno izmed ključnih priložnosti za prihodnost, poudarile priznavanje neformalnega znanja in izkušenj s strani izobraževalnih institucij in delodajalcev.

3.4.3 MLADI NADPOVPREČNO OBVLADAJO TUJE JEZIKE, A SO ŠE VEDNO SORAZMERNO NIZKO MOBILNI

Študija Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) je pokazala, da je tuji jezik – angleščino v času opravljanja raziskave obvladalo že tri četrtine mladih v starosti 15–29 let, kar je bilo bistveno več kot leta 2000 (60 %). Poleg tega je Evropska raziskava o jezikovnih kompetencah iz leta 2011 pokazala, da slovenski devetošolci v znanju angleščine in nemščine dosegajo nadpovprečne rezultate v primerjavi z učenci iz 16 evropskih držav, ki so sodelovali v raziskavi.⁶

Na drugi strani je raziskava Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) razkrila tudi, da je bil do leta 2008 delež mednarodno mobilnih študentov v Sloveniji pod evropskim povprečjem in je v longitudinalnem pogledu izkazoval relativno stabilnost. Čelebičeva (2014) povzema, da je delež slovenskih študentov na študiju v tujini v letu 2011 znašal 2,9 % in se je v primerjavi s predhodnim letom sicer povečal, vendar je bil še vedno občutno nižji od povprečja držav članic EU, ki so hkrati tudi članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (3,6 %).⁷

Pri tem je zanimivo, da je sicer želja mladih po izobraževanju v tujini sorazmerno visoka. V raziskavi Youth 2013 (Flere in drugi, 2013) je kar 40 % mladih (16–25) izrazilo željo, da bi del svojega prihodnjega izobraževanja realiziralo nekje v tujini (na Hrvaškem je bilo na primer takih le 28 %).

⁶ http://novice.pei.si/?page_id=5 (24. 9. 2015)

⁷ http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ib/2014/IB02_14splet.pdf (24. 9. 2015)

Po ocenah številnih strokovnjakov (prim. Čelebič, 2014) mednarodna mobilnost za mlade običajno pomeni širjenje poznanstev, izboljšanje splošne razgledanosti in preko tega pomembno prispeva k njihovem osebnostnemu razvoju in zaposljivosti, zato jo vsekakor velja spodbujati. Poleg tega višja mednarodna mobilnost dijakov ali študentov praviloma prispeva tudi k povečanju kakovosti izobraževalnih programov.

3.4.4 UKREPI

Za izboljšanje področja »izobraževanje mladih« na osnovi vseh opravljenih analiz, strokovnih posvetov in pogovorov predlagamo dva ukrepa. Za realizacijo navedenih ciljev je ključnega pomena aktivno sodelovanje različnih uradov MOM in ključnih lokalnih inštitucij, predvsem inštitucij s področja osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

Med splošno sprejete cilje na področju izobraževanja mladih v MOM štejemo:

- učinkovito pridobivanje znanja in veščin, na podlagi katerih bodo mladi na trgu delovne sile lahko pridobili kakovostno zaposlitev in na ta način prispevali k splošni družbeni blaginji,
- pospeševanje osebnostnega razvoja mladih, vključno s spodbujanjem razgledanosti, kreativnosti in inovativnosti,
- oblikovanje okolja za večje priznavanje neformalno pridobljenih znanj in veščin.

1. UKREP: CILJNA USMERJENOST NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA MLADIH

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Neskladja in hitre spremembe na trgu dela terjajo tudi višjo stopnjo fleksibilnosti mladih v smislu njihovih znanj in veščin.
- Pripravljenost mladih za vključevanje v neformalno izobraževanje je visoka.

IZPELJAVA UKREPA:

- Sofinanciranje in nudenje drugih oblik podpore za izobraževalne ponudbe mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti, ki so jih hkrati ustanove formalnega izobraževanja pripravljene priznati.
- Finančna podpora sistemu Nacionalnih poklicnih prekvalifikacij za deficitarne poklice v MOM.

2. UKREP: PODPORA MEDNARODNI MOBILNOSTI MLADIH V OKVIRU IZOBRAŽEVANJA

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Mednarodna mobilnost je za mlade praviloma koristna v smislu osebnostnega razvoja in zaposljivosti.
- Mladi so, vsaj z vidika poznavanja tujih jezikov in (načelne) motiviranosti, za mobilnost dobro opremljeni.

IZPELJAVA UKREPA:

- Vzpostavitev rednega sodelovanja z mesti v tujini, ki bi omogočala mladim iz MOM opravljanje delovne prakse ali vajeništva v tujini. Ta ukrep hkrati sodi tudi na področje mobilnosti in je v pripadajočem poglavju podrobneje predstavljen.

- Vzpostavitev sistema podpore (predvsem finančne) mednarodno mobilnih dijakov in študentov, ki so pripravljeni svoje mednarodne izkušnje preoblikovati v ideje za izboljšanje stanja v mestu in širši regiji in jih javno predstaviti.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – IZOBRAŽEVANJE MLADIH:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
CILJNA USMERJENOST NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA MLADIH	2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju, ZRSZ, pristojna ministrstva
PODPORA MEDNARODNI MOBILNOSTI MLADIH V OKVIRU IZOBRAŽEVANJA	2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, MOM, srednje šole, višje in visokošolske ustanove, partnerska mesta

3.5 MOBILNOST MLADIH

V okviru področja mobilnost mladih razumemo, da mladi za doseganja ciljev osebnega razvoja in osamosvajanja, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih in kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in izven nje.

Obe novejši študiji mladih v Sloveniji, Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) in Youth 2013 (Flere in drugi 2013), potrjujeta, da, čeprav je delež mladih, ki se vključujejo v mobilnost kljub naraščajoči tendenci, relativno majhen, ostajata tako možnost mobilnosti kot tudi dejanska mobilnost pomembna elementa v življenju mladih ljudi v Sloveniji. V MOM je mobilnost mladim omogočena preko že vzpostavljenih programov (npr. Erasmus+) in v okviru projektov, ki vključujejo mobilnost ter so namenjeni mladim.

Glavni motiv mladih za mobilnost so dvig življenjskega standarda in boljše možnosti za zaposlitev (Flere in drugi 2013), medtem ko so težave, ki pomembno vplivajo na nizko stopnjo mobilnosti (Lavrič in drugi, 2011):

- prenizke finančne spodbude,
- premalo promocij potencialnih koristi,
- nepriznavanje v tujini opravljenih obveznosti in
- odgovornost do obveznosti, ki jih vežejo na domače okolje.

Z vidika mednarodne mobilnosti MOM v svojem delovanju ne predvideva nobenih namenskih proračunskih sredstev oziroma drugih virov sofinanciranja za spodbujanje mladih. Mobilnost se v MOM financira skozi že vzpostavljene programe drugih subjektov (npr. Erasmus+) in v okviru programov, ki jih izvajajo mladinske organizacije, organizacije za mlade in mladinski svet lokalne skupnosti.

3.5.1 UKREPI

1. UKREP: IZBOLJŠANJE INSTITUCIONALNIH POGOJEV ZA MOBILNOST MLADIH V MESTNI OBČINI MARIBOR

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Naraščajoča neskladja med ponujenimi programi mobilnosti, nizko udeležbo mladih in dejanskimi potrebami mladih.
- Neizkoriščenost kapacitet, ki izhajajo iz umeščenosti MOM v mednarodnem prostoru (npr. mreža pobratenih mest).

IZPELJAVA UKREPA:

- Umestitev koncepta mobilnosti mladih v shemo delovanja MOM s posebnim poudarkom na horizontalni in vertikalni povezanosti z drugimi resorji, predvsem gospodarskim in socialnim resorjem (glej Ukrep 2).
- Aktivacija mednarodnih mrež za področje mobilnosti mladih v MOM, redni stiki s pobratenimi mesti in vzdrževanje mednarodnih partnerstev.
- Mreženje MOM z organizacijami v mladinskem sektorju.

2. UKREP: PODPORA PROGRAMOM MOBILNOSTI MLADIH

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Vključenost v mobilnost je višja v primerih, ko je za mlade smiselna in neposredno prispeva k prioritarnim področjem v njihovem individualnem življenju.
- Mladi, ki so vključeni v formalno izobraževanje, se vključujejo v programe mednarodne mobilnosti, pri katerih so v tujini opravljene obveznosti prepoznane na domači izobraževalni instituciji. Mladi, ki se vključujejo oziroma so že vključeni v trg dela, so motivirani za nacionalno in mednarodno mobilnost predvsem zaradi boljših zaposlitvenih možnosti in dviga kakovosti življenja.
- V lokalnem okolju se izvaja veliko programov mobilnosti mladih v okviru programa Erasmus+ in drugih programov.
- Mednarodne strukture, v katere je vključena MOM (npr. 12 pobratenih mest), predstavljajo neizkoriščene kapacitete na tem področju.

IZPELJAVA UKREPA:

- Podpora za vključevanje v projekte mednarodnega mentorstva, pripravništva ali vajeništva, predvsem v smislu poklicnega izobraževanja, dokvalifikacije oziroma prekvalifikacije mladih v mednarodnem prostoru.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – MOBILNOST MLADIH:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
IZBOLJŠANJE INSTITUCIONALNIH POGOJEV ZA MOBILNOST MLADIH V MOM	2016 do 2021	MOM	MOM	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju
PODPORA PROGRAMOV MOBILNOSTI MLADIH	2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju

3.6 PARTICIPACIJA MLADIH

V najširšem smislu, torej kot aktivno »sodelovanje mladih pri sprejemanju odločitev o kateri koli zadevi, ki zadevajo oblikovanje družbe, v kateri živimo« (MSS, 2011), predstavlja participacija izjemno pomembno področje v življenju mladih (Lavrič in drugi, 2010), prepoznana je tudi kot prednostno področje, tako na splošni ravni delovanja MOM kot tudi v številnih konkretnih programih za mlade in mladinskih programih (Poročilo EPM Maribor 2013, 2013). Obe novejši študiji mladih v Sloveniji, Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) in Youth 2013 (Flere in drugi, 2013), ugotavljata, da so mladi sicer aktivni na številnih področjih (npr. šport in potrošnja), najmanj zanimanja pa kažejo za politično participacijo, še zlasti, ko gre za njeno konvencionalno obliko.

3.6.1 STANJE KONVENCIONALNE POLITIČNE PARTICIPACIJE MLADIH JE KRITIČNO

Konvencionalna politična participacija mladih v Sloveniji je generalno nizka (Lavrič in drugi, 2011; Flere in drugi, 2013) in MOM v tem kontekstu ne predstavlja izjeme. Kljub vsem projektom (EPM Maribor 2013 in več manjših, ki so jih izvedle mladinske organizacije, organizacije za mlade in mladinski svet lokalne skupnosti na področju MOM v zadnjih treh letih), ki so imeli za vsaj enega od svojih ciljev dvig konvencionalne politične participacije, se trend upada opazno nadaljuje (Flere in drugi, 2013).

3.6.2 NEKONVENCIONALNE OBLIKE POLITIČNE PARTICIPACIJE MED MLADIMI SO V PORASTU

Podatki, zbrani v študijah Mladina 2010 (Lavrič in drugi, 2011) in Mladina 2013 (Flere in drugi, 2014), kažejo na naklonjenost mladih nekonvencionalnim oblikam politične participacije. Mladi se kažejo kot izjemno aktivni (na področju izobraževanja, športa, socialnih aktivnosti) in še vedno izkazujejo relativno visoko zaupanje v za njih ključne družbene segmente, kot sta na primer izobraževalni sistem in policija. Prav tako izkazujejo veliko zanimanje za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in z njo povezane oblike socialnosti. Upoštevaloč vsa raziskovalna dognanja je potencial za razvoj nekonvencionalne politične participacije smiselno iskati na naslednjih segmentih življenja mladih (Kirbiš in Cupar, 2014):

- Participacija, podprta z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (npr. spletni forumi, medijski portali, družbena omrežja),
- protestna participacija (npr. mladi izkazujejo visoko pripravljenost podpisovanja peticij, udeležb na demonstracijah) in
- potrošniška participacija (npr. mladi so zaradi svojih prepričanj pripravljeni bojkotirati določen izdelek oziroma ga iz političnih razlogov namenoma kupiti).

3.6.3 GLAS MLADIH MARIBORA

Udeleženci projekta Glas mladih Maribora so iz nabora idej kot eno od ključnih izpostavili formiranje delovnih brigad. Mladi so na dogodku MMSM izpostavili številne infrastrukturne probleme v mestu – od športnih igrišč do prostorov za druženje, piknike in podobno. Ob dejstvu, da so mladi v Sloveniji nadpovprečno nekonvencionalno politično aktivni (Lavrič in drugi, 2011) in da se soočamo s pomanjkanjem finančnih sredstev, so mladi prepoznali možnost aktivacije mladih v prostovoljskih delovnih akcijah (podobno kot nekoč znane "delovne brigade"). Te bodo mladim ponudile možnost aktivne participacije, druženja, pridobivanja novih izkušenj in predvsem možnosti neposrednega – vidnega prispevka k pozitivnim spremembam v Mariboru.

Udeleženci projekta Glas mladih Maribor so izpostavili tudi neizkoriščene potencialne javnih prostorov v mestu (predvsem Trg Leona Štuklja). Mladi si želijo, da bi tovrstni prostori zaživel vsak dan, kar bi pripomoglo k razvoju celotnega lokalnega gospodarstva. Po njihovem mnenju je vpletenost mladih v javne programe močan doprinos k razvoju ustvarjalnega potenciala v mestu, podjetništva in samostojnosti, pa tudi možnost za aktivno participacijo mladih. Dolgoročna vizija mladih je oživitve

Trga Leona Štuklja z možnostjo izvajanja različnih dogodkov za mlade in druge spremljajoče vsebine.

3.6.5 UKREPI

Pri pripravi ukrepov za izboljšanje prednostnega področja »participacija mladih« so bili dodatno upoštevani predlogi projekta Glas mladih Maribora.

1. UKREP: OBLIKOVANJE SISTEMA NEPOSREDNEGA DOSTOPA DO OBLIKOVALCEV IN IZVAJALCEV POLITIKE

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Mladi čutijo politično sfero kot oddaljeno in nedostopno in s težavo vidijo povezave med vsakodneвно situacijo in potencialnimi rešitvami skozi participacijo v politiki.
- Mladi kažejo nizko stopnjo zaupanja v predstavnike politike, tudi tiste, ki naj bi zastopali mlade.
- Mladi izkazujejo visoko nagnjenost k individualiziranim oblikam politične participacije, še posebej e-participaciji.
- Spletne aktivnosti (uporaba družbenih omrežij, pisanje mnenj na forume, pisanje bloga, podpisovanje elektronskih peticij, pisanje ali posredovanje elektronske pošte s politično vsebino) so pozitivno povezane z nespletno konvencionalno in nekonvencionalno participacijo (Kirbiš in Naterer, 2011).
- Nekatero organizacije v mladinskem sektorju redno izvajajo programe politične participacije mladih preko izobraževanj na področju politične pismenosti, standardnih orodij EU za spodbujanje politične participacije mladih (strukturiran dialog), s pomočjo novejših orodij (zakonodajno gledališče, skupščine ...).

IZPELJAVA UKREPA:

- Oblikovanje sistema, v katerem bodo mladi lahko kot posamezniki stopili v stik s predstavniki, oblikovalci ter izvajalci lokalne politike in je namenjen izključno reševanju konkretnih vprašanj, težav in želja mladih preko političnih kanalov. Participacija mora biti naravnana kot konkreten projekt, ki ga je mogoče izvesti preko participacije v politiki in ne pomeni nujno trajne pripadnosti politični stranki oziroma prepušča to kot možnost vsakemu posamezniku, skupini ali organizaciji.
- Podpora programom nekonvencionalne politične participacije mladih, ki jih izvajajo organizacije v mladinskem sektorju.

2. UKREP: POVEČATI MOŽNOSTI ZA INDIVIDUALIZIRANO POLITIČNO PARTICIPACIJO ZA MLADE

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Mladi izkazujejo visoko nagnjenost k individualiziranim oblikam politične participacije, še posebej e-participaciji, protestni participaciji in participaciji v povezavi s potrošnjo.
- V slovenskem prostoru se je nedavno razvil, ne pa še v polnosti zaživel, projekt predlagam-obceni.si, ki neposredno naslavlja navedeni ukrep.
- V MOM obstaja interes po uvedbi participatornega proračuna, soodločanja občank in občanov glede porabe dela proračunskih sredstev.

IZPELJAVA UKREPA:

- Aktivna podpora projektu predlagam-obcini.si (www.predlagam-obcini.si, www.pobuda.si) in spodbujanje mladih k uporabi spletnih orodij za izmenjavo stališč, pogledov in mnenj o javnih temah, ki se tičejo mladih na lokalni ravni.
- Spodbujanje mladih k udeležbi v vsakoletnem procesu participatornega proračuna.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – PARTICIPACIJA MLADIH:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
OBLIKOVANJE SISTEMA NEPOSREDNEGA DOSTOPA DO OBLIKOVALCEV IN IZVAJALCEV POLITIKE	2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju
POVEČANJE MOŽNOSTI ZA INDIVIDUALIZIRANO POLITIČNO PARTICIPACIJO ZA MLADE	2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju

3.7 SOCIALNA VKLJUČENOST MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI

Socialna izključenost se v splošnem pojmuje kot neprostovoljna izključenost/izločenost posameznikov in skupin iz političnih, ekonomskih in družbenih procesov, s čimer je preprečena njihova polna udeležba v družbi, v kateri živijo (Marlier in Atkinson, 2010). Izključenost je koncept, katerega nasprotje je »socialna vključenost«, tj. obseg, do katerega imajo ljudje dostop do institucij in so vključeni v družbene odnose (Van der Maesen in Walker, 2005). Kot pravi Carter (2003), je socialna izključenost dinamičen proces, saj je povezana s sodobnimi družbenimi procesi, ki lahko povzročijo izključenost posameznih skupin in posameznikov, ko jih

tako organizacije kot institucije potisnejo na obrobje (Susinos, 2007; gl. tudi Skalli, 2001; Bonell et al., 2003; Abrams et al., 2005).« (Lavrič in drugi, 2011).

»Posledica socialne izključenosti pri posamezniku je preprečeno polno sodelovanje v gospodarskem, družbenem in političnem življenju družbe, v kateri oseba živi. To lahko vodi v materialno in socialno revščino. Pri mladih je materialna revščina povezana predvsem z dolgo finančno in stanovanjsko odvisnostjo od staršev. Socialna revščina pa pomeni nizko družbeno participacijo, apatičnost in splošno nezadovoljstvo z lastnim življenjem.« (Grbec, 2014).

Organizacije, ki delujejo na področju socialnega vključevanja mladih z manj priložnostmi, zaznavajo, da se mladi z manj priložnostmi bolj pogosto kot vrstniki srečujejo z uživanjem alkohola in prepovedanih drog, z medvrstniškim nasiljem, kriminalom in vandalizmom, se bolj zgodaj podajajo v spolnost, so povzročitelji ali žrtve medvrstniškega nasilja, uporabljajo tvegana vedenja in razvijajo nezdrav življenjski slog.

»Pomembna posledica pri mladih je tudi pomanjkanje socialnega kapitala. Mladi ga lahko med drugim gradijo v okviru aktivne participacije v družbi, tako znotraj različnih mladinskih organizacij kot drugih načinov vključevanja v družbo. Ne more pa nastajati, če določeni viri posamezniku niso dostopni (npr. prostor, prevoz, infrastruktura), torej če je na nekem področju že socialno izključen. Na družbeni ravni se socialna izključenost kaže predvsem v tem, da pripadniki ranljivih skupin postajajo vse šibkejši člani družbe, njihova moč aktivne participacije na različnih področjih (gospodarsko, socialno, osebno, družbeno) pa se manjša oz. jim je odvzeta. H krepitvi družbene odgovornosti in družbene moči lahko mlade spodbujamo z mladinskim delom in tako pomembno prispevamo k njihovi socialni vključenosti.« (Grbec, 2014).

Mladi z manj priložnostmi morajo zato dobiti možnost sodelovanja v mladinskem sektorju v mestu, preko katerega bodo pridobivali ključne kompetence, praktične in socialne veščine, sodelovali v procesih medvrstniškega učenja, gradili in ohranjali socialne mreže ter socialni kapital. S priložnostjo za vključitev v sooblikovanje družbenih in političnih procesov se lahko opolnomočijo za prevzemanje odgovornosti za svoj položaj v družbi in kot aktivni državljani soodločajo o svojem trenutnem položaju in prihodnosti.

S tem mladim z manj priložnostmi zagotavljamo tudi, kar je zapisano v Posodobitvi Programa za otroke in mladino 2006–2016 za obdobje 2013–2016, da: »Socialno vključevanje pomeni zagotavljanje enakega dostopa do kvalitetnih storitev na različnih področjih življenja, saj le to zagotavlja varnost ter nemoteno rast in razvoj otrok in mladine.« (PPOIM, 2013⁸).

---

⁸ PPOIM, 2013: Posodobitev Programa za otroke in mladino 2006–2016 za obdobje 2013–2016.

3.7.1 UKREPI

Pri pripravi ukrepov za izboljšanje prednostnega področja »socialna vključenost mladih z manj priložnostmi« so dodani ukrepi predlagani s strani organizacij v mladinskem sektorju v MOM, ki se s tem področjem ciljno ukvarjajo.

1. UKREP: SOFINANCIRANJE DEJAVNOSTI SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI

KLJUČNI ARGUMENTI:

- Mladim z manj priložnostmi omogočiti možnost aktivnega sodelovanja v mladinskem sektorju v mestu, preko katerega bodo pridobivali ključne kompetence, praktične in socialne veščine, sodelovali v procesih medvrstniškega učenja, gradili in ohranjali socialne mreže ter socialni kapital.
- Mladim z manj priložnostmi ponuditi možnost za vključitev v sooblikovanje družbenih in političnih procesov.
- Mladim z manj priložnostmi omogočiti opolnomočenje za prevzemanje odgovornosti za svoj položaj v družbi.
- Mladim z manj priložnostmi omogočiti, da kot aktivni državljani soodločajo o svojem trenutnem položaju in prihodnosti.

IZPELJAVA UKREPA:

- Obstoječi javni razpisi za mladinske dejavnosti v MOM, pri katerih je poseben poudarek na mladih z manj priložnostmi.
- Med udeleženci posamezne aktivnosti mladinskega programa ali programa za mlade mladinskih organizacij, organizacij za mlade in mladinskega sveta lokalne skupnosti bo minimalno 90 % mladih, od tega jih bo vsaj 50 % mladih z manj priložnostmi.

TABELA UKREPOV ZA IZVAJANJE TRETJEGA KLJUČNEGA PODROČJA – SOCIALNA VKLJUČENOST MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI:

UKREP	ČASOVNI OKVIR	NOSILEC	VIRI FINANCIRANJA	UKREP ZADEVA
SOFINANCIRANJE DEJAVNOSTI SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA MLADIH Z MANJ PRILOŽNOSTMI	Trajni ukrep 2016 do 2021	MOM	MOM, razpisi RS in EU	Mladi, MKC Maribor, mladinski svet lokalne skupnosti, mladinske organizacije, organizacije za mlade, druge nevladne in nepridobitne organizacije, ki izvajajo aktivnosti v mladinskem sektorju

SEZNAM ORGANIZACIJ, KI SO SODELOVALE PRI PRIPRAVI DOKUMENTA

Center za pomoč mladim, podružnica Maribor www.cpm-drustvo.si
Društvo salezijanski mladinski center Maribor <http://smcmaribor.si>
Evropski kulturni in tehnološki center Maribor www.ektc.si
Hiša! društvo za ljudi in prostore www.drustvo-hisa.si
Inštitut za razvoj družbene odgovornosti www.irdo.si
Kulturno društvo Mladinski center IndiJanez www.pekarna.net
Mestni Mladinski svet Maribor www.mms-mb.si
Mladinski kulturni center Maribor www.mkc.si
Popotniško združenje Slovenije www.youth-hostel.si
Študentska organizacija Univerze v Mariboru www.soum.si
Tovarna podjetij www.tovarnapodjetij.org
Univerza v Mariboru www.um.si
Ustanova fundacija Sonda www.gt22.si
Zavod Andreja Majcna <http://zavodmajcen.eu>
Zavod MARS Maribor <http://marsmaribor.org>
Zavod PIP – Pravni in informacijski center Maribor <http://zavodpip.si>
Zavod Ypsilon <http://ypsilon.si>
Zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje Pekarna
Magdalenske mreže Maribor www.pekarna.org
Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobraževalne programe
in tehnologijo EPEKA www.epeka.si
Zveza prijateljev mladine Maribor <http://zpm-mb.si>

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE

Bamber, J., Power, A., Rowley, C., (2012): Speaking evidence to youth work – and vice versa. *A Journal of Youth Work* (10): 23–37.

Čelebič, T. (2014): Mednarodna mobilnost študentov v terciarnem izobraževanju v začasno odsotnost iz Slovenije, v letih 2010 in 2014. *IB revija*, št. 2, let. XLVIII.

Flere, S. (urednik) in drugi (2014): Slovenian youth 2013: living in times of disillusionment, risk and precarity. Maribor: Centre for the Study of Post-Yugoslav Societies (CEPYUS), University of Maribor; Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung (FES).

Fyfe, I. in Moir, S. (2013): Standing at the Crossroads – What future for Youth Work. *The Journal of Contemporary Community Education Practice Theory* (1): 1–13.

Kirbiš, A. in Cupar, T. (2014). Uporaba interneta in e-participacija slovenske mladine: izsledki reprezentativnih raziskav Mladina 2010 in Slovenian Youth 2013. vabljeno predavanje na seminarju Spletna participacija – izziv sodobne demokracije in slavnostni podelitvi certifikatov Mladim prijazna občina 2014–2018, Ljubljana.

Lavrič, M. (urednik) in drugi (2011). Mladina 2010: družbeni profil mladih v Sloveniji. Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino; Maribor: Aristej.

McArdle, K., Briggs S., (2012): Statistics and Stories: generating evidence of youth work effectiveness. *A Journal of Youth Work* (10): 7–23.

McGinley, B., Mackie, G., (2012): Outcomes of youth work: coming of age or master's bidding. *A Journal of Youth Work* (10): 5–7.

Grbec, A. (ur.) (2014). Mladi in socialna vključenost. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije, str. 8–9.

http://www.mss.si/datoteke/dokumenti/socialna_vkljucenost_publicacija.pdf

(dostopno 14. april 2015).

Lavrič, M. idr. (ur.) (2011). Mladina 2010: družbeni profil mladih v Sloveniji. Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad RS za mladino: Ljubljana; Aristej: Maribor.

PPOIM, 2013: Posodobitev Programa za otroke in mladino 2006–2016 za obdobje 2013–2016

http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/word/zakonodaja/pom_06_16_posodobitev_13_16_www.doc (dostopno 14. april 2015).

Vodnik MA 2013: Vodnik po programu Mladi v akciji 2013

http://www.mva.si/fileadmin/user_upload/doc/1_MLADI_V_AKCIJI/0_Info_o_programu/Vodnik_po_programu_MvA_2013.pdf

(dostopno 14. april 2015).